

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Циклова комісія професійної та практичної підготовки
спеціальність «Туризм»

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»**

освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр»

Освітньо-професійна програма «Туризм»

Спеціальність 242 Туризм

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

Освітня кваліфікація : Фаховий молодший бакалавр з туризму

Затверджено на засіданні циклової комісії професійної
та практичної підготовки
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Економіка підприємства»
Викладач (-і)	Копцюх Наталія Ігорівна
Контактний телефон викладача	+380967834242
Е-mail викладача	nataliya.koptsyukh@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<i>Предметом вивчення навчальної дисципліни є:</i> вивчення економічних аспектів функціонування підприємства, його організаційно-економічної структури, управління ресурсами та процесами для досягнення стратегічних та тактичних цілей.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><i>Метою вивчення навчальної дисципліни є:</i> формування у здобувачів освіти ключових компетентностей та навичок практичної роботи щодо методів організації ефективного господарювання на рівні підприємства; набуття теоретичних і практичних знань щодо вирішення конкретних економічних завдань, які дозволили б їм найкращим чином досягти економічних цілей підприємства – одержання високих прибутків, вибір найбільш оптимальних рішень на перспективу.</p> <p><i>Основними цілями вивчення дисципліни є:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування економічного мислення: Розвиток у студентів здатності розуміти економічні явища, процеси та закономірності, що відбуваються на підприємстві. 2. Ознайомлення з організаційно-економічними аспектами підприємства: Надання студентам знань про організацію функцій та структури підприємства, його місце у системі ринку та економіки. 3. Вивчення ключових елементів фінансового управління: Опанування методів фінансового планування, контролю витрат, бюджетування та аналізу фінансової звітності. 4. Розвиток навичок управління ресурсами: Формування вмінь ефективно управляти людськими, матеріальними та фінансовими ресурсами підприємства. 5. Надання знань з маркетингу та стратегічного управління: Ознайомлення з основами маркетингу, стратегічного планування та побудови конкурентоспроможної стратегії підприємства. 6. Підготовка до управлінської діяльності: Навчання студентів приймати обґрунтовані управлінські рішення на основі аналізу економічних та фінансових показників. 7. Розуміння основ економічної стратегії: Вивчення методів розробки та впровадження стратегій розвитку підприємства в умовах конкурентного ринкового середовища. 8. Ознайомлення з аспектами управлінського обліку: Розуміння ролі обліку у процесі управління підприємством, визначення ефективності його діяльності. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі навчання і в господарській діяльності суб'єктів сфери обслуговування, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК-3. Здатність до пошуку, аналізу і синтезу інформації з різних джерел</p> <p>ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p>	

ЗК-8. Здатність застосовувати професійно-профільовані знання й практичні навички для розв'язання типових задач спеціальності.

ФК-1. Здатність критично усвідомлювати взаємозв'язок між культурними, соціальними та економічними процесами.

ФК-2. Здатність аналізувати економічні, екологічні, правові, політичні, соціологічні, технологічні аспекти формування ринку сфери обслуговування.

ФК-5. Здатність аналізувати і структурувати організаційну, управлінську проблеми та знаходити конструктивні рішення.

ФК-6. Здатність планувати, управляти та контролювати виконання поставлених завдань та прийнятих рішень.

ФК-11. Здатність виявляти, використовувати, інтерпретувати, критично аналізувати джерела інформації в області менеджменту сфери обслуговування.

ФК-16. Здатність створювати послуги сфери обслуговування.

ПРН-3. Володіти знаннями про економічні і соціальні відносини, особливості взаємозв'язку науки, техніки із сучасними соціальними й етичними проблемами.

ПРН-5. Знати нормативно-правову базу щодо захисту у надзвичайних ситуаціях, маркетингову діяльність, базові інструменти менеджменту та бухгалтерського обліку.

ПРН-6. Планувати, організовувати та здійснювати фахову роботу відповідно до вимог Базового компонента галузі сфери обслуговування, чинних освітніх програм та з урахуванням можливої організації самостійної зайнятості та ведення підприємницької діяльності.

ПРН-19. Здатність відповідально ставитись до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
семінарські, практичні заняття	20
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
7	242 Туризм	4	нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість годин		
	лекції	Семінарські заняття	сам. роб
Тема 1. Підприємство в сучасній системі господарювання.	2		4
Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми.		2	6
Тема 3. Заснування власної справи.		2	
Тема 4. Зовнішнє середовище господарювання підприємств.	2		
Тема 5. Структура та управління підприємством.		2	10

Тема 6. Планування діяльності підприємства.		2	6
Тема 7. Ресурсне забезпечення підприємства.	2		6
Тема 8. Капітал підприємства .		2	6
Тема 9. Інноваційна та інвестиційна діяльність.		2	4
Тема 10. Трудові ресурси та персонал підприємства.	2		8
Тема 11. Продуктивність та оплата праці.		2	2
Тема 12 . Мотивація діяльності.		2	2
Тема 13. Витрати на виробництво та реалізацію продукції.	2		2
Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства		2	2
Тема 15. Економічна безпека та антикризова діяльність		2	2

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – екзамен. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 25 балів, Контрольна робота – 15 балів; Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 10 балів. Екзамен – 50 балів.
Вимоги до письмової роботи	Контрольна робота – 15 балів. Самостійна домашня робота – 10 балів.
Семінарські /практичні заняття	Максимальна оцінка – 25 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика навчальної дисципліни

1. *Письмові роботи* виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі.

2. *Академічна доброчесність*. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

3. *Відвідування занять*. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). Порядок та організація контролю знань здобувачів фахової передвищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Івано-Франківський фаховий коледж Прикарпатського

національного університету імені Василя Стефаника», введеного в дію наказом ректора від 13 жовтня 2023 р № 830. https://ifk.pnu.edu.ua/polozhennia/_____.pdf

4. *Неформальна освіта*. Результати неформальної освіти захищено згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна:

1. Конституція України від 01.01.2020 №254к/96 – ВР URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Господарський кодекс України від 16.02.2019 р. № 436-IV URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018р. (зі змінами і доповненнями) URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n1753>
4. Податковий кодекс України від від 02.12.2010 № 2755-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України URL <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Цивільний Кодекс України від 13.02.2019р. № 435-IV URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
6. Кодекс законів про працю України. [ht.tps://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text)
7. Закон України Про акціонерні товариства: Закон України від 17.10.2019 р.
8. №541-VI URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>
9. Закон України Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань від 16.01.2020 р. №755-IV URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
10. Закон України Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 05.12.2012 р. №433-VI, (зі змінами і доповненнями) URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>
11. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 р. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
12. Закон України Про ціни і ціноутворення від 21.06.2012 р. №507-VI, (зі змінами і доповненнями) URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>
13. Бандурка О.М., Ковальов Є.В., Садиков М.А., Маковоз О.С. Економіка підприємства: навчальний посібник. – Х.: ХНУВС. 2017. 192 с.
14. Бойчик І.М Економіка підприємства: підручник.К.:Кондор- Видавництво, 2016. 378 с.
15. Грибик І. І. Економіка та управління підприємством: теорія і практика : навч. посіб. / І. І. Грибик. – К. : Ліра-К, 2014. – 428 с.
16. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства : навч. посіб. для студ. ВНЗ / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погріщук. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – К.: ЦНЛ, 2016. – 303 с.
17. Дмитрієв І. А. Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів / І. А. Дмитрієв, І. Ю. Шевченко. ⚡ Х.: ХНАДУ, 2018. ⚡ 292 с
18. Захарченко В.І., Меркулов М.М., Штряєва Л.В.. Економіка підприємства: практикум (збірник задач і виробничих ситуацій). Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 144 с.
19. Економіка і управління підприємствами у схемах і таблицях : навчальний посібник / В. І. Куцик, О. І. Кліпкова. – Львів : Вид-во ЛТЕУ, 2020.– 316 с.
20. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. В. Романченко, Т. В. Кожемякіна, К. В. Пічик. – Київ : НаУКМА, 2018. – 304 с.

Основні нормативно-правові документи:

Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. URL: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату>

Допоміжна:

1. Економіка підприємства: навч. посіб. / І. М. Посохов, В. Г. Дюжев, С. В. Сусліков, К. О. Тимофєєва ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. "Харків. Політехн. ін-т". – Харків: НТУ "ХПІ", 2016. – 380 с.
2. Економіка підприємства: навчальний посібник / О. М. Бандурка, Є. В. Ковальов, М. А. Садиков, О. С. Маковоз; за заг. ред. О. М. Бандурки. – Харків: ХНУВС. – 2017. – 192 с. Круш П. В.
3. Економіка підприємства : навч. посіб. / П. В. Круш. – К. : ЦНЛ, 2014. – 256 с. 10. Лойко В. В., Макаровська Т. П. Економіка підприємства: навчальний посібник / В. В. Лойко, Т. П. Макаровська. – К.: КНУТД, 2015. – 267 с.
4. Калініченко О. В., Плотник О. Д. Економіка підприємства. Практикум : [навчальний посібник]. К. : Кондор, 2012. 600 с.
5. Ліпич Л.Г., Буняк Н.М., Геліч Н.В. та інші. Економіка підприємства: навч. посіб. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. 2014. 608 с.
6. Мельник Л. Г. Економіка підприємства : навч. посіб. / Л. Г. Мельник. – К. : Ліра-К., 2015. – 876 с.
7. Палига Є.М., Боженко О.М. та інші: Економіка підприємства: підручник. Львів: УАД, 2013. 688 с.
8. Управління соціально-економічною системою в умовах національних і глобальних викликів : монографія / за ред. І. А. Маркіної. Полтава, 2017. 420 с.
9. Шарко М.В., Мешкова-Кравченко Н.В., Радкевич О.М. Економіка підприємства: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС. 2014. с. 464.
10. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. К. : Видавництво Ліра-К, 2017. 600 с.

Інформаційні ресурси:

1. [Сервер Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/](http://www.rada.gov.ua/)
2. [Міністерство фінансів України: http://www.minfin.gov.ua/](http://www.minfin.gov.ua/)
3. [Державна фіскальна служба України: http://www.sfs.gov.ua/](http://www.sfs.gov.ua/)
4. [Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку https://www.nssmc.gov.ua/](https://www.nssmc.gov.ua/)
5. [Рахункова палата України http://www.ac-rada.gov.ua/](http://www.ac-rada.gov.ua/)
6. [Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/](http://www.liga.net/)
7. [Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua/](http://www.nau.kiev.ua/)
8. [Право. Україна: www.legal.com.ua/oqi-bin/rmatrix.ogi/pravo.html](http://www.legal.com.ua/oqi-bin/rmatrix.ogi/pravo.html)
9. [Українське право: www.ukrpravo.com/](http://www.ukrpravo.com/)
10. [Право. Україна: www.legal.com.ua/oqi-bin/rmatrix.ogi/pravo.html](http://www.legal.com.ua/oqi-bin/rmatrix.ogi/pravo.html)